

РЕЦЕНЗИЯ

За докторската дисертация на Нели Недева-Илиева на тема:
„Концертният репертоар по китара и музикалното развитие на
ученика“

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“.

Нов български университет, Департамент „Музика“

Рецензент: проф. Румен Байрактаров

Нели Недева-Илиева е родена в град Провадия. Започва да свири на китара на 10 годишна възраст. През 1987 година продължава музикалното си образование в НУИ „Добри Христов“, където учи в класа по китара на Любен Харалампиев. През 1995 г. се дипломира в АМТИИ гр. Пловдив със степен Бакалавър по музикална педагогика, а по-късно получава магистърска степен по класическа китара в НМА „проф. Панчо Владигеров“ в класа на доцент Александър Шуманов. Лауреат е на наши и международни конкурси и активен участник в майсторски класове по класическа китара в Англия, САЩ, Франция, Германия. Развива активна концертна дейност в България, Белгия, Унгария, Полша и Сърбия. Ежегодно участва като жури и гост-изпълнител на национални и международни конкурси и фестивали.

Педагогическата работа е другата важна част от цялостната дейност на Нели Недева. От 1996 г. до сега е преподавател по

класическа китара в НУИ „Добри Христов“ гр. Варна. Била е хонорува асистент по класическа китара в Шуменския свободен университет „Константин Преславски“ и Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“.

Автор е на многобройни публикации свързани с китарната педагогика и изпълнителство. Носител е на „Сребърна лира“ от Съюза на българските музикални и танцови дейци.

Представеният дисертационен труд съдържа увод, три глави, заключение и списък на използваната литература. За уточнение ще добавя, че всяка от главите съдържа определен брой подточки, които естествено са свързани с основната тематична насоченост на всяка глава. Материалът на дисертационния труд е развит в един впечатляващ обем от 199 страници, което свидетелства за желанието на докторантката да развие темата на своя труд подробно и максимално изчерпателно.

Още в началото на дисертацията (има предвид увода), докторантката излага ясен и добре обоснован план, по който ще развива материала в своя труд. Посочени са целите, задачите, обекта и предмета на изследването. Всички тези елементи дават ясна насока на развитието и са важна предпоставка за успешна реализация на дисертационния труд. Тук искам да отбележа и изложената в увода мотивация на Нели Недева за осъществяване

на тази разработка. Положителното в този случай е, че тя се позовава на своя личен опит в многопосочната си дейност като изпълнител и педагог. Това дава възможност за един по-различен, индивидуален поглед върху иначе стандартни проблеми, свързани с музикалното развитие на ученика. Излагайки основната цел на настоящата разработка, Нели Недева формулира голяма група задачи, които условно бих разделил на две групи:

1. Задачи, свързани с музикалното развитие в различните периоди от обучението по китара и овладяване на концертния репертоар.

2. Задачи, свързани с концертния репертоар за китара в методически план, формален анализ на творбите, интерпретационни и изпълнителски проблеми.

Като важна задача е формулирано и изследване, чиято цел е да се направят изводи за степента на музикалното развитие в различните възрастови периоди.

За важността на това изследване говори и факта, че Нели Недева е поставила методиката и организацията му като основен акцент в първата глава на дисертацията. Освен диагностичната процедура. В тази глава е направена и психолого-педагогическа характеристика на учениците от 1 до 12 клас – период в който се наблюдава ускорено физическо и психическо развитие, както и

повишен интерес към придобиване на знания и опит. Включването на психолого-педагогическа характеристика на децата в този възрастов период е много важно, тъй като тогава се формират и проявяват техните способности, включително и музикалните.

Наред с психолого-педагогическата възрастова характеристика на децата, Нели Недева е отделила специално внимание на възрастовите периоди при обучението по китара. Убеден съм, че това е добра и логична идея, тъй като обучението по китара има своите етапи, които в голяма степен съвпадат с етапите на индивидуалното израстване на детето. И нещо много важно – този процес на обучение стимулира изграждането и развитието на музикалните способности и влияе активно за цялостното интелектуално развитие на децата. Като определя различните възрастови периоди на обучение, докторантката посочва специфичните педагогически задачи и изисквания, характерни за всеки отделен период.

Тук Нели Недева показва голям опит и задълбочен педагогически подход, което е предпоставка за добри резултати.

Значителна част от съдържанието на първа глава е отделена на експерименталното изследване, което осъществява докторантката с деца от първи до дванадесети клас в НУИ „Добри

Христов“. Подробно са изложени двата най-важни елемента за получаване на адекватни резултати:

1. Методиката и организацията на изследването
2. Основните показатели за установяване степента на музикално развитие през различните възрастови периоди на обучение.

Подобаващо внимание е отделено за анализ на резултатите от проведения експеримент. Анализирани са резултатите поотделно на всеки елемент, включен в проведеното изследване, включително и ролята на семейната среда за музикалното развитие на децата.

Втората глава има ретроспективен характер. В една историческа последователност от Барока до втората половина на XX век, Нели Недева е изложила развитието на китарата в европейски страни като Испания, Италия, Франция и пр. Посочени са голям брой изпълнители и композитори от различните исторически периоди, създали творби за класическа китара. Специално внимание е отделено и на български изпълнители и композитори, които имат заслуга за създаване на български репертоар за китарата и за развитието на нашата педагогическа школа.

Включването на глава втора в дисертацията с нейния ретроспективен характер е една добра идея на докторантката. Не

са много материалите в българската музикална литература, които са посветени на развитието на китарата и творчеството за този инструмент. В този смисъл, включването на подобен материал е напълно естествено, логично и полезно.

Третата глава на дисертацията бих определил като логично и естествено допълнение и продължение на глава втора, но в различен аспект. Близостта между двете глави е свързана най-вече с темата, която разработват – историческите епохи, но посоката на развитие на материала в главите е различна. Втора глава е посветена на изпълнители, композитори и школи, свързани с развитието на китарния репертоар. В трета глава, Нели Недева предлага прецизен и професионален анализ на творби за китара от композитори живели и творили в различните исторически епохи. Прави впечатление детайлното и задълбочено познаване на анализиранияте творби, включително хармонични и динамически особености, форма и пр. Това показва добри познания в различните области на музикалното изкуство. Несъмнено тази глава има и педагогическа насоченост. Анализите и препоръките в нея биха могли да помогнат на учениците по класическа китара в процеса на тяхното обучение.

Заклучението е важно, тъй като в стилизиран вид е представен целия дисертационен труд с неговите най-важни опорни точки. В заключението е изложена и личната самооценка

на Нели Недева относно приносите на своя дисертационен труд. Коректно са посочени всички аргументи, подкрепящи приносния характер на дисертацията.

Напълно споделям и подкрепям аргументите на Нели Недева за приносния характер на нейния труд, в чиито високи професионални качества съм убеден.

Към края на тази рецензия бих искал да отбележа нещо много важно и съществено. От представената автобиография става ясно, че Нели Недева развива активна концертна дейност в България и чужбина като солист и като член на камерни формации. Притежава значителен педагогически опит, чиито резултат е представената докторска дисертация.

Предлагам на уважаемото жури да присъди на Нели Недева-Илиева образователната и научна степен „доктор“.

Проф. Р. Байрактаров